

NOTA INFORMATIVĂ

La Proiectul de decizie: ***Cu privire la inițierea unui referendum local***

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului.
Proiectul de decizie a fost elaborat de Dna Inga Rebeja, consilier local, asistată de viceprimarul comunei Coșnița, Dl A. Gafeli și secretarul consiliului local, Dl Gh. Petică.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
La 26.10.2025 în cadrul Adunării Satului, în adresa Consiliului local a fost înaintată o solicitare colectivă semnată de peste 1140 de locuitori ai comunei Coșnița prin care s-a cerut să nu fie admisă schimbarea destinației terenurilor din apropierea satelor Coșnița și Pohrebea în scopul exploatării miniere. Deși inițial consiliul local a susținut acea solicitare, în cele din urmă prin decizia nr. 39 din 22.12.2025 un grup de consilieri au hotărât să ignore voința manifestată de localnici. Chiar dacă decizia ulterior nu a intrat în vigoare cert este că a fost înregistrată o acțiune decizională contrară interesului public al comunității. La 27 decembrie 2025 Asociația Obștească „Mișcarea Combatanților participanți la Conflictul armat pentru Integritatea RM” din 1992 „Platoul Coșnița” a solicitat consiliului local să abroge decizia 39, să delege un avocat în apărarea intereselor UAT Coșnița în acțiunile de judecată privind schimbarea destinației terenurilor în scopul exploatării miniere și să organizeze un referendum pe problema interzicerii schimbării destinației terenurilor pentru exploatarea mineralelor utile în apropierea satelor Coșnița și Pohrebea. Până la prezentarea proiectului de decizie <i>”Cu privire la inițierea unui referendum local”</i> consiliul local nu a fost convocat pe nici unul din subiectele invocate. Mai mult ca atât, 15 ianuarie reprezintă data limită pentru prezentare în instanță a dosarului administrativ privind examinarea cererii SRL Bond Cons – proces despre care consilierii locali la fel nu au fost informați în ce măsură se realizează. Exploatarea zăcămintelor minerale presupune schimbări esențiale de landsaft, impact asupra infrastructurii rutiere și poate influența considerabil modul de dezvoltare a unei comunități afectând viața locuitorilor acesteia, de aceea constituie o problemă de interes public deosebit. Dreptul cetățeanului de a-și exprima prin vot atitudinea privind problemele locale de interes deosebit este un drept electoral. Consultarea cetățenilor în probleme de interes deosebit se efectuează prin referendum local. Referendumului local pot fi supuse probleme de interes local deosebit care țin doar de competențele legale ale autorităților administrației publice locale iar schimbarea destinației terenurilor este o competență a consiliului local stabilită de art. 14, pct. (2) lit. e) al Legii 436/2006 privind administrația publică locală. În același context autoritățile publice locale au competența de elaborare, avizare și aprobare a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului. La rândul său, realizarea competențelor autorităților publice reprezintă în conformitate cu prevederile Codului Administrativ – interesul public. Astfel, pentru a asigura ca problema de interes public deosebit menționată supra, să fie soluționată conform voinței locuitorilor comunei Coșnița, se impune necesitatea inițierii unui referendum local care ar clarifica dacă locuitorii comunei sunt de acord ca în limitele administrative ale UAT Coșnița să fie instituită interdicția de schimbare a destinației terenurilor în scopul exploatării miniere pe o distanță mai mică de 1 km de la hotarul intravilanului satelor Coșnița și Pohrebea. Rezultatele referendumului local pe această problemă va oferi dreptul autorităților locale executive și deliberative de a stabili interdicția respectivă în documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, dar și le va obliga în mod legal, prin prisma interesului public, să nu admită pentru viitor schimbarea destinației terenurilor în scopul exploatării miniere în apropierea satelor Coșnița și Pohrebea.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Nu se aplică
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Se propune inițierea referendumului local pe problema schimbării destinației terenurilor în scopul exploatării miniere în apropierea satelor Coșnița și Pohrebea.

5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea proiectului de decizie nu presupune costuri financiare deosebite. Costurile pentru remunerarea funcționarilor electorali, tipărirea buletinelor de vot, utilizarea sistemelor informaționale specializate etc. urmează a fi achitate de Comisia Electorală Centrală în conformitate cu prevederile Codului Electoral. Autoritatea publică va fi implicată în acest proces la fel ca și în cazul oricăror alegeri, de ex. oferind spațiul pentru amplasarea circumscripțiilor electorale, asigurând dotarea tehnică a acestora, etc. Calculule preventive indică că referendumul va putea fi organizat nu mai devreme de 1 aprilie, respectiv costurile la energie electrică sau gaz natural pentru încălzirea spațiilor publice utilizate în acest sens vor fi minimizate.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative. Acesta este emis în conformitate cu prevederile Legii nr. 436 privind administrația publică locală, Codului Electoral și Codului Administrativ.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența procesului decizional, proiectul deciziei este plasat pe panoul informativ și pe pagina web a primăriei Coșnița http://cosnita.md/
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul de decizie este elaborat în conformitate cu metodologia de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, anexa 2 la Hotărârea Colegiului Centrului Național Anticorupție nr. 6 din 20.10.2018.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Nu se aplică
10. Constatările expertizei juridice
Prevederile Proiectului de decizie se încadrează în cadrul legal. Structura și conținutul actului corespund normelor de tehnică legislativă.
11. Constatările altor expertize
Alte expertize ale proiectului nu au fost efectuate până la momentul dat.

Proiectul deciziei se prezintă comisiilor consultative de specialitate pentru avizare și se propune Consiliului comunei Coșnița pentru examinare și aprobare în ședință.

Consilierul local

Inga REBEJA

Viceprimarul comunei Coșnița

Alexei GAFELI

Secretarul Consiliului local

Gheorghe PETICĂ